

ELTE
EÖTVÖS LORÁND
TUDOMÁNYEGYETEM

Közgazdaság- és Regionális
Tudományi Kutatóközpont

SZAKPOLITIKAI
ELEMZÉS

N°10

Az olimpiai siker pályája: belépés, fenntartás és hatékonyság

Mit mond négy kapcsolódó tanulmány
az olimpiai versenyképesség
szakpolitikájáról?

- Csurilla Gergely
- Fertő Imre

2026. június

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A kutatások alapján az olimpiai siker **nem egyszeri esemény, hanem fejlődési pálya**. A szakpolitikai kihívás nem merül ki abban, hogy egy ország megszerezze első érmét: ugyanilyen fontos, hogy a sikert fenntarthatóvá és erőforrás-hatékonyá tegye.

Az eredmények azt mutatják, hogy az **első olimpiai éremhez** elsősorban gazdasági és demográfiai kapacitás, valamint célzott stratégiai fókusz szükséges. A további érmek megszerzésénél azonban már nagyobb szerepet kap az infrastruktúra, a sportágválasztás és az intézményi háttér.

A kutatás szerint az olimpiai rendezés **nem helyettesíti a hosszú távú sportpolitikai rendszert**: a hazai pálya előnye létezik, de nem automatikus, nem egyenletes, és önmagában nem garantál tartós teljesítménynövekedést.

A számítások alapján az olimpiai siker egy sportágban **átlagosan csak 2,1 olimpiai ciklusig tartható fenn**, ezért a legfontosabb szakpolitikai kérdés nem pusztán a belépés, hanem a siker megtartásához szükséges szervezeti és finanszírozási kapacitás kiépítése.

A hatékonysági elemzés ehhez azt teszi hozzá, hogy az országok átlagos technikai hatékonysága **0,68**, vagyis jelentős tartalék marad a meglévő erőforrások jobb felhasználásában. A szélesebb sportági részvétel nemcsak a várható olimpiai outputot növeli, hanem a hatékonysághiányt is csökkenti.

FŐ SZAKPOLITIKAI ÜZENETEK

- Az első érem megszerzéséhez sok esetben fókuszált erőforrás-allokációra van szükség, de a tartós sikerhez ennél szélesebb intézményi és sportági bázis kell.
- A rendezési jog vagy az egyszeri kiugrás nem helyettesíti a hosszú távú sportfejlesztési rendszert.
- A fenntartható siker kulcsa az utánpótlás, az edzői és sporttudományi kapacitás, valamint a finanszírozási stabilitás.
- A diverzifikáció és a hatékonysági monitoring javíthatja a közpénzek felhasználásának eredményességét.

Miért most? Az egyre költségesebb nemzetközi élsport-versenyben nem elegendő azt figyelni, hogy egy ország nyer-e érmet. A szakpolitikai kérdés ma már az, hogy mennyire képes belépni az olimpiai sikerbe, mennyi ideig tudja azt fenntartani, és milyen hatékonyan alakítja át erőforrásait eredményé.

Normatív következtetés: az olimpiai versenyképesség szakpolitikáját nem egyetlen mutató – például az összéremszám – köré kell szervezni, hanem egy olyan pályalogika mentén, amely a belépést, a fenntartást és a hatékonyságot egyszerre kezeli.

HÁTTÉR

Az olimpiai eredményességről szóló közgazdasági irodalom hosszú ideje hangsúlyozza a GDP, a népesség és más strukturális tényezők szerepét. A policy szempontjából azonban az abszolút éremhátszámnál fontosabb kérdés, hogy egy ország milyen pályán jut el az első sikerhez, mennyire tudja megtartani azt, és képes-e ugyanezt fenntartható, költséghatékony módon megtenni.

A négy tanulmány ebben a sorrendben olvasható össze koherens történeté.

- Az első az olimpiai rendszerbe való belépés feltételeit vizsgálja.
- A második a házigazda hatás korlátait mutatja be.
- A harmadik a siker fennmaradásának időtartamát elemzi.
- A negyedik pedig azt értékeli, hogy a rendelkezésre álló erőforrásokból mekkora teljesítmény hozható ki, és hogyan változik ennek eloszlása az országok között.

FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. Belépés a sikerbe

- Az első olimpiai érem megszerzésében a gazdasági fejlettség és a népesség nagysága meghatározó szerepet játszik.
- A további érmek esetében már nem elég a nyers erőforrásbázis: felértékelődik a sportinfrastruktúra, a célzott sportágválasztás és a sportolói fejlesztési rendszer minősége.
- A szakpolitikai tanulság az, hogy a korai szakaszban a specializáció és a stratégiai fókusz racionális lehet.

2. A rendezés nem helyettesíti a rendszert

- A házigazda országok teljesítménye javulhat, de ez a hatás erősen ingadozó és hosszú távon nem tekinthető stabil növekedési forrásnak.
- A rendezésből fakadó láthatóság és egyszeri többletösztönző önmagában nem épít ki tartósan működő utánpótlási és teljesítményrendszert.
- Ezért a nagy események megrendezését nem önálló sikerstratégiaként, hanem intézményépítési lehetőségként érdemes kezelni.

3. A siker fenntartása önálló szakpolitikai probléma

- Az olimpiai siker fenntartása átlagosan 2,1 olimpiai ciklusig lehetséges egy sportágban, vagyis a kiugró eredmények gyorsan elolvadhatnak, ha nincs mögöttük stabil rendszer.
- A GDP és a népesség továbbra is fontosak, de a tartósságot a szervezeti kapacitás, az utánpótlás és a finanszírozási kiszámíthatóság teszi valószínűvé.
- A policy fókusznak ezért át kell térnie az egyszeri siker jutalmazásáról a teljesítménypálya menedzselésére.

4. A végső kérdés a hatékonyság

- A 1996 és 2020 közötti nyári olimpiák alapján az országok átlagos technikai hatékonysága 0,68, ami azt jelzi, hogy jelentős javulási tér marad azonos erőforrások mellett is.
- A sportági diverzifikáció egyszerre növeli a várható olimpiai pontszámot és csökkenti az hatékonytalanságot, vagyis a szélesebb részvételi bázis önmagában is teljesítményjavító tényező.
- Az egyenlőtlenség csak mérsékelten csökkent 1996 és 2020 között, de a mobilitás valós: a felzárkózás lehetséges, bár többnyire csak fokozatosan, és az élmezőny helyzete továbbra is viszonylag stabil.

A négy tanulmány közös szakpolitikai logikája

SZAKASZ	KÖZPONTI KÉRDÉS	FŐ TANULSÁG	SZAKPOLITIKAI KÖVETKEZMÉNY
BELÉPÉS	Hogyan szerezhető meg az első érem?	A kezdeti sikerhez erőforrás, népszerűség és célzott fókusz kell.	A korai szakaszban indokolt lehet a specializáció.
GYORSÍTÁS	Mit ad a rendezés?	A hazai pálya előnye korlátozott és nem tartós.	Az eseményrendezés csak akkor hasznos, ha intézményépítéssel párosul.
FENNTARTÁS	Meddig tartható fenn a siker?	A siker átlagosan rövid életű, ha nincs stabil utánpótlás- és finanszírozási rendszer.	A fókuszt a teljesítménypálya menedzselésére kell helyezni.
HATÉKONYSÁG	Mennyit hoz ki az ország a kapacitásaiból?	A diverzifikáció javítja az outputot és csökkenti az inefficienciát.	Az éremtábla mellé rendszeres hatékonysági monitoring szükséges.

SZAKPOLITIKAI JAVASLATOK

1. Az olimpiai stratégiát életciklus-logikában kell tervezni

Külön politikai eszközök szükségesek a belépéshez, a siker fenntartásához és a hatékonyság javításához.

2. A specializációt fokozatos diverzifikációval kell kiegészíteni

Egy kis vagy közepes ország számára racionális lehet néhány sportágra fókuszálni, de a hosszú távú rendszerhatékonyság érdekében szélesebb sportági portfóliót kell építeni.

3. Az egyszeri nagyberuházások helyett a szervezeti kapacitásokat kell erősíteni

A rendezés, az infrastruktúra és a kampányszerű programok csak akkor térülnek meg, ha utánpótlási, edzői és sporttudományi rendszerekhez kapcsolódnak.

4. Vezessenek be hatékonysági és mobilitási mutatókat az éremtábla mellé

A közpénzek felhasználását nemcsak abszolút érmekkel, hanem a rendelkezésre álló erőforrásokhoz viszonyított teljesítménnyel is értékelni kell.

5. A felzárkózást hosszú távú programként kell kezelni

A mobilitás létezik, de többnyire fokozatos. Ezért a szakpolitikai értékelésben a rövid távú eredménykényszer helyett a ciklusokon átívelő előrelépést kell jutalmazni.

ÖSSZEGZÉS

A négy tanulmány együtt egyetlen szakpolitikai történetet ad. Az olimpiai sikerhez először be kell lépni a rendszerbe, utána fenn kell tartani a teljesítményt, végül pedig meg kell tanulni hatékonyan működtetni a sportfejlesztési rendszert.

Aki csak az első éremre koncentrál, az könnyen egyszeri sikert vesz tartós versenyképesség helyett; aki pedig csak az éremtáblát nézi, az nem látja, mekkora tartalék marad a szervezeti és sportági struktúra javításában.

A koherens szakpolitikai következtetés ezért az, hogy az olimpiai versenyképességet nem rövid távú kampányokkal, hanem fokozatosan épülő, adatvezérelt és intézményileg stabil rendszerekkel lehet fenntarthatóvá tenni.

FELHASZNÁLT TANULMÁNYOK

- Csurilla G., & Fertő I. (2022). How long does a medal win last? Survival analysis of the duration of Olympic success. *Applied Economics*, 54(43), 5006–5020. > [Link](#)
- Csurilla G., & Fertő I. (2023). The less obvious effect of hosting the Olympics on sporting performance. *Scientific Reports*, 13(1), 819. > [Link](#)
- Csurilla G., & Fertő I. (2024). How to win the first Olympic medal? And the second? *Social Science Quarterly*, 105, 1544–1564. > [Link](#)
- Csurilla G., Fertő I., & Baráth L. (2026). Efficiency in the Olympic Games: The Role of Mobility and Inequality. *Journal of Sports Economics*. > [Link](#)

ELTE
EÖTVÖS LORÁND
TUDOMÁNYEGYETEM

Az ELTE Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpontot három intézmény, a Közgazdaságtudományi Intézet, a Regionális Kutatások Intézete és a Világgazdasági Intézet alkotja.

- Cím: 1097 Budapest Tóth Kálmán u. 4.
- Postacím: 1097 Budapest Tóth Kálmán u. 4.
- Telefon: (+36-1) 224 6700
- E-mail: titkarsag@krtk.elte.hu
- Web: www.krtk.elte.hu